



PRIVATE EYE

Detectius

A LA CUA DE PALLA

Subgènere amb protagonisme de l'investigador privat que es confon amb els orígens mateixos de la novel·la negra i que llança a l'escena un nou tipus de detectiu que reemplaça el tarannà deductiu dels seus predecessors de la novel·la-enigma per un culte primordial a la violència i a l'acció.

No cal que diguem que si bé existeix un sector extens i transcendental de la novel·la negra sense protagonisme de detectius privats (i també sense cap mena de personatge fix), és cert que l'investigador particular s'alça com l'arquetip més representatiu de la figuració del gènere: n'hi ha prou amb recordar exemples clau com els hammettians Continental Op i Sam Spade, el chandlerià Philip Marlowe i el macdonaldià Lew Archer. Entre la multitud de col·legues de ficció que envolten aquestes figures excepcionals, sorgeixen a un brillant segon nivell detectius com Bill Crane, de Jonathan Latimer, Ed i Am Hunter, de Fredic Brown, el "sense nom" ("Nameless"), de Bill Pronzini, o Spenser, de Robert B. Parker. A través de la història del gènere, l'evolució del "private eye" va compasada, d'alguna manera, amb la de la tendència *hard-boiled*, i s'escalona en diferents etapes segons les successives generacions d'aquest corrent: així els detectius de Dashiell Hammett constituïrien una doble punta d'iceberg en els orígens de la novel·la negra, mentre que el protagonista de les novel·les de Raymond Chandler seria el vèrtex que correspondria als anys quaranta i cinquanta, i el personatge característic de Ross Macdonald vindria a ser el detonant clar que l'auge contemporani del subgènere. Però a aquesta columna



vertebral del camí del detectiu privat a la novel·la negra, definida per impulsos ètics i testimonials, s'hi hauria d'afegir una ruta paral·lela, d'ideologia més aviat reaccionària, que comença així mateix en la pròpia gènesi de la directriu *hard-boiled* mitjançant el Race Williams de Carroll John Daly, i inscriu a l'etapa chandleriana un tipus tan parafeixista com el Mike Hammer de Mickey Spillane.

També convé observar que els cultivadors de la novel·la negra han creat nombrosos caràcters fixos com a substitutius equivalents del "*private eye*", és a dir personatges que, sense desenvolupar l'activitat professional de detectiu privat, han exercit a la pràctica cometes semblants. El periodista i l'advocat, els oficis dels quals els apropen al fenomen criminal, han esdevingut en conseqüència professionals substitutius de l'investigador clàssic al llarg de la mitologia del gènere (com també passa en la novel·la policíaca tradicional); a més, aquests figurants s'acosten per ells mateixos (a causa de les seves respectives dedicacions al descobriment de la veritat) a l'àmbit d'acció del detectiu. Recordeu el Robin Bishop de Geoffrey Homes, els fotògrafs de premsa creats per George Harmon Cose, el Bart Hardin de David Alexander o el cínic Fletch de Gregory McDonald, en el camp del periodisme; o aquell Scott Jordan de Harold Q.

Masur i el John J. Malone de Craig Rice en el terreny de l'advocacia, on potser la personalitat més Homes, els fotògrafs de premsa creats per George Harmon Cose, el Bart Hardin de David Alexander o el cínic Fletch de Gregory McDonald, en el camp del periodisme; o aquell Scott Jordan de Harold Q. Masur i el John J. Malone de Craig Rice en el terreny de l'advocacia, on potser la personalitat més interessant correspon al tot sovint oblidat Kossmeyer, que sorgeix, si bé sense paper protagonista, en algunes novel·les de Jim Thompson.

Els caràcters substitutius del detectiu privat en les seves funcions d'indagació de fets criminals arriben a molts altres estrats, com el de l'investigador d'assegurances, el del rabí, el del dirigent d'empresa, etc. Però potser l'esfera més pròxima a la del "*private eye*" és la d'aventurer, la de l'home d'acció que, recordant determinats protagonistes de l'antiga època "*hard-boiled*", s'integra, d'alguna manera i amb una certa habitualitat, en esdeveniments relacionats amb el crim. Les diversitats són notables en aquest cas; un especimen considerablement representatiu podria ser Travis McGee, creació de John D. MacDonald.

L'any 1983 la revista nord-americana *The Armchair Detective*, especialitzada en l'estudi de la novel·la criminal, va realitzar una enquesta entre autors de ficcions amb detectius privats sobre aquesta mena de personatges (si bé sense distinció entre els que pertanyien al gènere negre i els referibles a la novel·la-enigma tradicional). Els resultats d'aquesta recerca, dirigida per Michael T. Nietzel i Robert Baker, són prou interessants per suscitar-ne la citació. Per al període històric 1920-1970, els personatges amb una cotització més alta van ser, en ordre rigorós, Philip Marlowe, Sam Spade, Lew Archer, Continental Op, Ed i Am Hunter, Travis McGee; respecte de l'etapa 1970-1982, el criteri d'estimació va resultar menys significatiu, perquè de vegades se centrava només en un parell d'aparicions del personatge, però en canvi el de popularitat esdevingué rellevant, concedint els primers llocs a: Spenser, de Robert R. Parker; el "sense nom" ("Nameless") de Bill Pronzini; Matt Scudder, de Lawrence Sanders; Moses Waine, de Roger L. Simon; Dan Kearney, de Joe Gores; Toby Peters, de Stuart Kaminsky; Dan Fortune, de Michael Collins; Dave Brandstetter, de Joseph Hansen, per aquest ordre. En qualsevol cas, els resultats de l'enquesta palesen amb una evidència total que el personatge del detectiu privat ja és gairebé absolutament patrimoni del gènere negre i que la seva funció a la tradicional novel·la-enigma s'ha diluït notablement amb el pas del temps.

Xavier Coma, *Diccionari de la novel·la negra nord-americana*
Barcelona: Ed. 62, 1985 (Seleccions de La Cua de Palla; 50)



23 DETECTIUS A LA BÒBILA

Detectius

AGENT DE LA CONTINENTAL

- Dashiell Hammett. *Collita roja*. Barcelona: Ed. 62, 1983 (Seleccions de La Cua de Palla; 25)
- Dashiell Hammett. *106.000 dòlars, diners de sang*. Barcelona: Ed. 62, 1986 (Seleccions de La Cua de Palla; 61)
- Dashiell Hammett. *La Ferradura d'Or; El Noi sense Nom*. Barcelona: Ed. 62, 1996 (El Cangur / Cua de Palla; 167)

LEW ARCHER

- Ross Macdonald. *La mort t'assenyala*. Barcelona: Ed. 62, 1981 (Seleccions de La Cua de Palla; 3)
- Ross Macdonald. *L'home soterrat*. Barcelona: Ed. 62, 1985 (Seleccions de La Cua de Palla; 48)
- Ross Macdonald. *L'enemic instantani*. Barcelona: Ed. 62, 1986 (Seleccions de La Cua de Palla; 59)
- Ross Macdonald. *Blanc mòbil*. Barcelona: Ed. 62, 1995 (Seleccions de La Cua de Palla; 156)

LEE BARON

- Gil Brewer. *Desenfrenada*. Barcelona: Ed. 62, 1986 (Seleccions de La Cua de Palla; 63)

NICK CHARLES

- Dashiell Hammett. *L'home flac*. Barcelona: Ed. 62, 1985 (Seleccions de La Cua de Palla; 51)

WILLIAM CRANE

- Jonathan Latimer. *Assassinat a la casa de bojos*. Barcelona: Ed. 62, 1988 (Seleccions de La Cua de Palla; 77)
- Jonathan Latimer. *La dama del dipòsit de cadàvers*. Barcelona: Ed. 62, 1990 (Seleccions de La Cua de Palla; 106)

KARL CRAVEN

- Jonathan Latimer. *La vinya de Salomó*. Barcelona: Ed. 62, 1987 (Seleccions de La Cua de Palla; 67)

JOHN DALMAS

- Raymond Chandler. *Vent roig*. Barcelona: Ed. 62, 1997 (El Cangur / Cua de Palla; 170)

DETECTIU SENSE NOM (The Nameless)

- Bill Pronzini. *Trets per totes bandes*. Barcelona: Ed. 62, 1984 (Seleccions de La Cua de Palla; 41)

KATE FANSLER

- Amanda Cross. *El cas James Joyce*. Barcelona: Ed. 62, 1996 (El Cangur / Cua de Palla; 166)

FLETCH

- Gregory McDonald. *Carioca Fletch*. Barcelona: Ed. 62, 1987 (Seleccions de La Cua de Palla; 71)

STEVE GRAYCE

- Raymond Chandler. *El rei de groc*. Barcelona: Ed. 62, 1997 (El Cangur / Cua de Palla; 168)

DASHIELL HAMMETT

- Joe Gores. *Hammett*. Barcelona: Ed. 62, 1988 (Seleccions de La Cua de Palla; 78)

ED i AM HUNTER

- Fredric Brown. *L'embranzina fabulosa*. Barcelona: Ed. 62, 1988 (Seleccions de La Cua de Palla; 83)

BEN JARDINN

- Raoul Whitfield. *Mort al Hollywood Bowl*. Barcelona: Ed. 62, 1991 (Seleccions de La Cua de Palla; 119)

TRAVIS MCGEE

- John D. MacDonald. *Un adéu d'un blau intens*. Barcelona: Ed. 62, 1989 (Seleccions de La Cua de Palla; 90)



- John D. MacDonald. *Un malson de color rosa*. Barcelona: Ed. 62, 1990 (Seleccions de La Cua de Palla; 101)
- John D. MacDonald. *Un il·loc púrpura per morir*. Barcelona: Ed. 62, 1993 (Seleccions de La Cua de Palla; 133)
- John D. MacDonald. *La guineu pèl-roja*. Barcelona: Ed. 62, 1994 (Seleccions de La Cua de Palla; 147)

HARRY McNEIL

- H. Paul Jeffers. *Jazz gang*. Barcelona: Ed. 62, 1984 (Seleccions de La Cua de Palla; 39)

PHILIP MARLOWE

- Raymond Chandler. *La dama del llac*. Barcelona: Ed. 62, 1981 (Seleccions de La Cua de Palla; 7)
- Raymond Chandler. *La gran dormida*. Barcelona: Ed. 62, 1983 (Seleccions de La Cua de Palla; 23)
- Raymond Chandler. *Adéu, nena*. Barcelona: Ed. 62, 1994 (Seleccions de La Cua de Palla; 146)
- Raymond Chandler. *El llarg adéu*. Barcelona: Ed. 62, 1995 (Seleccions de La Cua de Palla; 155)
- Raymond Chandler. *L'acusador*. Barcelona: Ed. 62, 1996 (El Cangur / Cua de Palla; 165)

MILODRAGOVITCH

- James Crumley. *El cas equivocat*. Barcelona: Ed. 62, 1991 (Seleccions de La Cua de Palla; 117)
- James Crumley. *L'ós dansaire*. Barcelona: Ed. 62, 1992 (Seleccions de La Cua de Palla; 124)

BRYCE PATCH

- Bill S. Ballinger. *Aixeca'm més amunt*. Barcelona: Ed. 62, 1987 (Seleccions de La Cua de Palla; 75)

TOBY PETERS

- Stuart M. Kaminsky. *Fora de combat*. Barcelona: Ed. 62, 1996 (El Cangur / Cua de Palla; 203)

PAUL PINE

- John Evans. *La corona de llautó*. Barcelona: Ed. 62, 1984 (Seleccions de La Cua de Palla; 33)

SUGHRUE

- James Crumley. *L'últim petó autèntic*. Barcelona: Ed. 62, 1991 (Seleccions de La Cua de Palla; 111)

RACE WILLIAMS

- Carroll John Daly. *La Mà Amagada*. Barcelona: Ed. 62, 1996 (Seleccions de La Cua de Palla; 164)
- Carroll John Daly. *El bram de la bèstia*. Barcelona: Ed. 62, 1995 (Seleccions de La Cua de Palla; 161)



ELS DETECTIUS PRIVATS A "SELECCIONS DE LA CUA DE PALLA" D'EDICIONS 62

HORARI

Matins (excepte juliol i agost):
dimecres, dijous i dissabte
de 10 a 13,30 h
Tardes: de dilluns a divendres
de 16 a 20,30 h.



Ajuntament de L'Hospitalet



Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

Àrea de Cultura
Servei de Biblioteques

BIBLIOTECA LA BÒBILA

Plaça de la Bòbila, 1
08906 L'HOSPITALET
Tel. 934 80 74 38
Fax 934 38 76 67

E-mail b.hospitalet.lb@diba.es
http://es.geocities.com/biblioteca_bobila/

